

ДОПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ В ОСВІТНЬОМУ ОКРУЗІ

Ю. С. Мельник, канд. пед. наук

Однією з умов здобуття якісної фізичної освіти у сільській місцевості є створення мережі освітніх закладів (освітнього округу) на основі кооперації та координації діяльності, що працюють за єдиною навчальною програмою.

Проектування й реалізація різних моделей профільного навчання – від однопрофільної школи до багатопрофільних – залежать від параметрів конкретного освітнього округу й ресурсів загальноосвітнього закладу. Будь-яка модель містить обов'язкову інваріантну складову – допрофільне навчання.

Допрофільне навчання фізики – процес створення освітнього простору, що сприяє самовизначенню учня основної школи за профілюючим напрямом власної навчально-пізнавальної або іншої соціально затребуваної діяльності.

Допрофільне навчання характеризується наявністю двох структурних взаємозалежних компонентів: основної загальної фізичної освіти (7–8-і класи) і допрофільної підготовки (профільного орієнтування) з предмета з використанням елективних курсів (9-й клас). Пріоритетні напрями модернізації фізичної освіти – формування в основній школі систематичних знань про різні явища й природні та штучні об'єкти; ознайомлення з науковими методами дослідження; формування основ ціннісного ставлення до природи, людини й технічних досягнень цивілізації.

Завдання допрофільного навчання фізики – самовизначення профілю подальшого навчання й майбутньої професійної освіти, підвищення рівня мотивації й оволодіння активними методами пізнання.

Перше завдання стосується високовмотивованих учнів, здатних усвідомлено зробити попередній вибір подальшої профілізації власної освіти. Друге – учнів з високим рівнем мотивації до практичної діяльності, які мають намір після 9-го класу продовжувати освіту з метою набуття професії. Третє – покликане розв'язати проблему недостатньо вмотивованих учнів, даючи змогу проявити власні потенційні можливості до певного виду діяльності. Четверте стосується роботи з учнями середнього рівня мотивації, нездатними усвідомлено зробити попередній вибір подальшої профілізації власної освіти.

Допрофільне навчання фізики здійснюється в системі загальної середньої освіти впродовж трьох років, розпочинаючи з 7-го класу, з використанням авторських навчально-методичних комплектів, що містять освітню програму навчального курсу «Фізика 7–9», підручники, дидактичні матеріали, методичні рекомендації з організації навчання. У змісті навчання фізики інтегруються екологічні й астрономічні знання, а також використовується регіональний компонент для посилення його прикладної спрямованості, що дає змогу максимально враховувати професійний потенціал виробничого оточення школи, усвідомлювати практичну значущість фізичних знань, умінь і навичок, підвищувати рівень ключових і предметних компетенцій.